

I.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BÍRÓSÁG
6.P.21.474/2008/47. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a dr. Csabai és Társai Ügyvédi Iroda, dr. Lindner Andrea ügyvéd (1126 Budapest, Tartsay Vilmos u. 4.) által képviselt ... (...) felperesnek - a ... jogtanácsos (...) által képviselt ... (...) alperessel szemben szerzői jog megsértése miatt indított perében meghozta a következő részítéletet:

A bíróság megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes adatbázishoz fűződő jogait azzal, hogy a felperes által fenntartott „...” internetes portálon elérhető adatbázis tartalmából gépjármű hirdetésekét másolt át az alperes által fenntartott internetes portálokra.

A bíróság kötelezi az alperest a fenti jogsértés abbahagyására, egyben az alperest eltiltja a jövőre vonatkozóan a további jogsértéstől és kötelezi arra, hogy 15 napon belül az alperes által fenntartott internetes portálokról távolítsa el mindazon tartalmakat, melyek eredetileg a felperes által fenntartott „...” internetes portálon elérhető adatbázis részét képezték.

A bíróság megállapítja, hogy az alperes a szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés megkerülését, mint jogsértést valósította meg azzal, hogy az általa fenntartott internetes portáloknak a felperes által fenntartott „...” internetes portálon elérhető adatbázisból átvett gépjármű hirdetéseinek azon területét, melyeken eredetileg a „...” vízjel volt elhelyezve, előbb az „eladó”, utóbb más tartalmú tábla, felirat elhelyezésével eltakarta.

A bíróság kötelezi az alperest a fenti jogsértés abbahagyására, és eltiltja az alperest a jövőre vonatkozó további jogsértéstől, egyben kötelezi az alperest arra, hogy 15 napon belül az általa fenntartott internetes portálokon elhelyezett gépjármű hirdetések azon területéről, mely területen a felperes által fenntartott „...” internetes portálon elérhető adatbázis gépjármű hirdetésein a „...” felirat szerepel, valamennyi tábla, felirat, vagy jel elhelyezését szüntesse meg.

A bíróság a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogok megsértésére alapított kereseti kérelmeit elutasítja.

Ez ellen a részítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Debreceni Ítéletáblához címzett, de a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságnál írásban, 3 példányban előterjesztendő fellebbezésnek van helye.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el amennyiben az csak a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul. Ebben az esetben a felek tárgyalás tartását kérhetik.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt közös kérelmükben a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását egyéb esetekben is kérhetik.

Indokolás:

A bíróság a felek képviselőinek nyilatkozatai, a becsatolt okiratok tartalma, és az alperes által becsatolt magánfelkérésre készült szakértői vélemény adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A felperesi gazdasági társaság a „...” internetes portálon elérhető internetes adatbázis előállítója és fenntartója. Az adatbázis használt állapotú gépjárművek szöveges és képes adásvételi hirdetéseit tartalmazza, míg a honlapon elérhetőek az egyes gépjárműveknek az azokat jellemző technikai szempontok szerinti keresését lehetővé tévő elektronikus űrlapok. Az adatbázis több mint 100.000,- képes adásvételi hirdetést tartalmaz.

Az alperesi gazdasági társaság 2008. első félévében kialakította azt a gyakorlatot, hogy a felperesi adatbázisban közzétett hirdetéseket elektronikus úton kimásolta (crawlezte), és közzétette a maga által fenntartott „...” internetes oldalon.

Utóbb, az eredetileg a felperesi adatbázisban szereplő hirdetések feltűntek az alperes által létrehozott „...” teszt honlapon is. Az alperes az előzőekben körülírt másolást és közzétételt a felperes hozzájárulása nélkül, 2008. szeptember 10-ét követően a felperes kifejezett tiltakozása ellenére végezte, a bíróság pedig a jelen perben hozott 9. sorszám alatti és 2008. december 30. napján jogerőre emelkedett végzésével ideiglenes intézkedéssel az alperest a jövőre nézve az adott tevékenységtől eltiltotta. A kimásolás az alperesi adatszolgáltatás hiányában pontosan nem rekonstruálható, de legalább tízezres nagyságrendű hirdetés-adatállományt érintett.

A felperes a saját adatbázisában szereplő hirdetések fényképeit a fényképek középső területén elhelyezett „...” elektronikus vízjellel látta el, mely a fényképeken az átmásolást követően is fennmaradt, és mely ily módon lehetővé tette az alperesi kimásolás feltárását és az általa megvalósított jogsértés elleni fellépés foganatosítását. A kimásolt hirdetések darabszáma, és a kimásolás folytatása, vagylagosan abbahagyása a felperesi oldalról nem ellenőrizhető és nem kontrollálható az elektronikus vízjel észlelhetőségének hiányában. Az alperes a kimásolástól eltiltó bírósági ideiglenes intézkedés meghozatalát követően a saját portáljain közzétett hirdetések fényképeinek azon területét, melyeken a felperesi hirdetések fényképein a „...” vízjel szerepel előbb az „eladó” tábla kihelyezésével, majd más tartalmú szöveg felhelyezésével eltakarta.

A felperes a jelen részítélettel elbírált és az elsőfokú eljárás során többször módosított kereseti kérelmeiben (keresetlevél - 12. számú jegyzőkönyv 2. oldal - 14. számú beadvány 2. oldal - 18. számú jegyzőkönyv 2. oldal - 19. számú beadvány 1. oldal) kérte 1; a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogainak megsértése szankciói alkalmazását; 2; a felperes adatbázishoz fűződő jogai megsértésének szankciói alkalmazása körében a; a felperes adatbázishoz fűződő jogai megsértése megtörténtének megállapítását, b; az alperes kötelezését a jogsértések abbahagyására és az alperes eltiltását a jövőre nézve a további jogsértéstől, c; az alperes kötelezését arra, hogy a jogsértő tartalmakat 15 napon belül távolítsa el a saját portáljairól, 3; az Szjt. 95. §-ában rögzített szerzői jog védelmére szolgáló határos műszaki intézkedés megkerülésének szankciójaként a; annak megállapítását, hogy az alperes jogsértést valósít meg azzal, hogy a portáljain közzétett gépjármű hirdetések fényképeinek azon területén melyeken a felperes a „...” elektronikus vízjelet feltünteti, bármely táblát, feliratot vagy jelet helyez el, b; az alperes kötelezését az adott jogsértés abbahagyására és az

alperes eltiltását a további jogsértéstől, c; az alperes kötelezését arra, hogy a fényképeken általa alkalmazott „...” felirat területéről az alperes által alkalmazott táblákat, feliratokat és jeleket távolítsa el.

Az alperes a jelen részítélettel elbírált kereseti kérelmek vonatkozásában érdemi ellenkérelmében kérte azok elutasítását.

A bíróság megállapította, hogy a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogok megsértésére alapított kereseti kérelmei nem alaposak, az egyéb, jelen részítélettel elbírált kereseti kérelmei alaposak az alábbiak szerint:

1; Gyűjteményes mű:

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szjt.) 7. §-ának (1) bekezdése alapján szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű).

Az Szjt. 61. § (1) bekezdése alapján szerzői jogi védelemben részesül a gyűjteményes műnek (7. §) minősülő adatbázis.

A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése és 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogára alapított kereseti kérelmei vonatkozásában a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperesi adatbázis mint gyűjtemény tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű.

A fenti egyéni, eredeti jelleget a felperes a perben nem bizonyította, arra vonatkozóan sem szakértői bizonyítás iránti indítványt nem terjesztett elő, sem esetlegesen egyéb bizonyítékot nem nyújtott be. A bíróság erre tekintettel az adatbázis gyűjteményes műkénti minősítéséhez elengedhetetlen egyéni, eredeti jelleget a felperesi adatbázis vonatkozásában nem állapította meg, és pusztán utal arra, hogy egyrészt a felperesi adatbázis tekintetében az egyéni, eredeti jelleg vonatkozásában nem a felperesi adatbázis létrehozásaként hivatkozott 1999. évi állapot, hanem a jogsértés időpontja szerinti állapot az irányadó, másrészt arra, hogy noha a per anyagává tett szerzői jogi szakértői testület által adott vélemény az alperes magánfelkérésére készült, az szakértői módszertanában és megállapításaiban (az alperesi helyenként valótlán, helyenként félrevezető anamnézis és kérdésfeltevés mellett is) befolyásoltság és elfogultságmentes szakértői testületi véleményalkotást tartalmaz, melyre tekintettel a per adatainak és bizonyítékainak a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelése körében figyelembe vehető, és a felperesi egyéni, eredeti jellegre alapított tényállítás ellen hat.

A fentiekre tekintettel a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján a fenti körben a bizonyítás elmulasztásának, illetőleg sikertelenségének jogkövetkezményei a felperest terhelik, melyre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a felperesi adatbázis a per adatai alapján gyűjteményes műnek nem minősíthető, erre tekintettel pedig a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogának megsértésére alapított kereseti kérelmeit elutasította.

2; Az adatbázishoz fűződő jogok:

Az Szjt. 60/A. §-ának (1) bekezdése alapján e törvény alkalmazásában adatbázis: önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek tartalmi elemeihez - számítástechnikai eszközökkel vagy

bármely más módon - egyedileg hozzá lehet férni.

Az Szjt. 84/A. §-ának (1) bekezdése alapján ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az adatbázis (60/A. §) előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy az adatbázis tartalmának egészét vagy jelentős részét a; másolat készítése útján többszörözzék (a továbbiakban: kimásolás); b; a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék az adatbázis példányainak terjesztésével vagy a nyilvánossághoz való közvetítéssel (a továbbiakban: újrahasznosítás).

Az Szjt. 84/A. §-ának (3) bekezdése alapján az adatbázis előállítójának hozzájárulása nélkül ismételt és rendszeresen nem másolható ki, illetve nem hasznosítható újra az adatbázis tartalmának jelentéktelen része sem, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit.

Az Szjt. 84/A. §-ának (5) bekezdése alapján az adatbázis előállítóját akkor illetik meg az (1)-(3) bekezdésben szabályozott jogok, ha az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt.

Az Szjt. 84/A. §-ának (7) bekezdése alapján az adatbázis előállítóját az (1)-(3) bekezdésben szabályozott jogok attól független illetik meg, hogy az adatbázis szerzői jogi vagy bármilyen más jogi védelemben részesül-e.

A perben nem képezte vita tárgyát, hogy a felperesi adatbázis jogi értelemben az Szjt. 60/A. §-ának (1) bekezdése szerinti adatbázisnak minősül.

Az Szjt. 84/A. §-ának (5) bekezdésében szereplő ráfordítás körében értékelhető az emberi, a műszaki és a pénzügyi ráfordítás egyaránt. Az jelenti a pénzeszközök és-vagy idő, munka és energia ráfordítását, a szellemi és anyagi ráfordításokat egyaránt. E körben a bíróság megállapította, hogy a felperes a perben az őt terhelő bizonyítási tehernek megfelelően a jelentős ráfordítások tényét megfelelőképpen bizonyította. Az adott adatbázist megjelenítő portál folyamatos fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges 15 db szerverből álló szerverpark és annak több millió forintos műszaki értéke, valamint az adatbázis folyamatos fenntartásához és üzemeltetéséhez alkalmazott 15 db munkavállaló emberi munkaidő és energia ráfordítása, valamint a felperesi gazdasági társaság oldaláról ennek munkabér és egyéb járulékvonzatának finanszírozása önmagában (adott esetben a többi felperes által hivatkozott és okiratokkal igazolt ráfordítások nélkül is) megállapíthatóvá teszi a jelentős ráfordítás tényét. E körben külön utal a bíróság arra, hogy a felperesi adatbázis fenntartása, folyamatos frissítése köztudomásúlag nem esztétikai vagy egyéb öncélú tevékenység, hanem piaci, gazdasági célú és a kapcsolódó reklám, valamint egyéb szolgáltatások bevételeiből származó profitorientált tevékenység. Erre is tekintettel különös érdeke fűződik a felperesnek ahhoz, hogy a ráfordításaival létrehozott eredményt, magát az adatbázist senki - így az alperes sem - ne másolhassa és hasznosíthassa a felperesi (adott esetben valószínűsíthetően jelentős díjigénnyel járó) hozzájárulás nélkül, és különösen ne másolhassa és hasznosíthassa a felperesnek konkurenciát teremtő, ezáltal egyértelműen a gazdasági érdekei ellen ható módon.

A bíróság azt a tényt, hogy az Szjt. 84/A. §-ának (1) bekezdésében említett jelentős rész kimásolására került sor az alperesi oldalról az alapján állapította meg, hogy a alperes - noha a vonatkozó adatszolgáltatást megtagadta, maga jelentette be (16. sorszám alatti irat), hogy az alperesi portálon található hirdetések hozzávetőlegesen 1/6-oda a másolt hirdetés, míg az érintett portálon adott időben ötvenezret meghaladó hirdetés szerepelt. Az ebből levonható

következtetés szerint is az alperesi másolás legalább 10.000,- db hirdetést jelentett, mely összecszerúségénél fogva jelentős résznek minősül.

A fentiek mellett pusztán rámutat a bíróság arra, hogy miután az alperesi másolás ismételt és rendszeres tevékenység volt, miután továbbá az a fentiekben írtak szerint is indokolatlanul károsítja a felperesnek mint az adatbázis előállítójának jogos érdekeit, a Szjt. 84/A. §-ának (3) bekezdése alapján a felperest az adatbázishoz fűződő jogok védelme akkor is megilletné, ha az alperesi másolás nem jelentős részt érintett volna.

A fentiekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a felperest az alperesi cselekménnyel szemben az adatbázishoz fűződő jogok védelme megilleti.

3; Védelem a műszaki intézkedés megkerülésével szemben:

Az Szjt. 95. §-ának (1) bekezdése alapján a szerzői jog megsértésének következményeit kell alkalmazni a szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés megkerülésére, feltéve, hogy az említett cselekményt olyan személy hajtja végre, aki tudja, vagy akinek az adott helyzetben általában elvárható gondossága mellett tudnia kellene, hogy a cselekmény célja a műszaki intézkedés megkerülése.

Az Szjt. 95. §-ának (3) bekezdése alapján az (1) bekezdés alkalmazásában műszaki intézkedés minden olyan eszköz, alkatrész, vagy technológiai eljárás, illetve módszer, amely arra szolgál, hogy a szerzői jog jogosultja által nem engedélyezett cselekményeket - rendeltetésszerű működése révén - megelőzze, illetve megakadályozza. A műszaki intézkedést akkor kell hatásosnak tekinteni, ha a mű felhasználását a jogosultak a hozzáférést ellenőrző vagy védelmet nyújtó olyan eljárás - különösen kódolás vagy a mű egyéb átalakítása, vagy másolatkészítést ellenőrző mechanizmus - útján ellenőrzik, amely alkalmas a védelem céljának elérésére.

A bíróság megállapította, hogy a felperes által az adatbázisában elhelyezett fényképeken alkalmazott „...” elektronikus vízjel a felperes adatbázishoz fűződő jogai védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés. Azáltal ugyanis, hogy az adott vízjel lehetővé teszi az adatbázis tartalmának követését, lehetőséget biztosít a jogosulatlan felhasználások ellenőrzésére, kiszűrésére, és ezáltal az ismételt, vagy további jogsértő magatartások megelőzésére.

Az alperesnek pedig nem pusztán az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett kellett tudnia, de egész bizonyossággal megállapítható, hogy annak biztos tudatában takarta el a saját adatbázisában megjelenő hirdetésekben a felperesi vízjel területét minden egyes fényképen előbb az „eladó”, utóbb más felirat elhelyezésével, hogy ezen magatartásával lehetetlenné teszi a kimásolás folytatásának ellenőrzését, valamint a kimásolás mértékének megállapítását. A bíróság ezen megállapításánál figyelemmel volt egyrészt azon körülményre, hogy az alperes az általa eszközölt kimásolás mértékére vonatkozó adatok közlését a perben megtagadta (nem teljesítette), továbbá hogy bár a felperes folyamatosan jelezte a per folyamán azon gyanúját, hogy az alperesi adatbázis méretének drasztikus növekedése a további és a bíróság eltiltó rendelkezésével szemben álló másolási tevékenységre utal, mely az adott „eltakarás” nélkül kétséget kizáró módon cáfolásra, vagylagosan megerősítésre kerülhetett volna, az „eltakarással” nem hagyott fel, és ezzel a felperesi vízjel mint műszaki intézkedés által lehetővé tett ellenőrzést megghiúsította.

2-3. Szankciók:

Az Szjt. 94. §-ának (1) bekezdése alapján jogainak megsértése esetén a szerző a jogsértővel szemben - az eset körülményeihez képest - a következő polgári jogi igényeket támaszthatja: a; követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, b; követelheti a jogsértés vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől; f; követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését és a jogsértést megelőző állapot helyreállítását.

A bíróság a 2; és 3; pontok alatt kifejtettekre tekintettel és a fentiekben felhívott jogszabályi rendelkezések alapján a felperes részítélettel elbírált és alaposnak minősülő kereseti kérelmei tárgyában a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A bíróság a perköltségviselés körében a PK. 154. szám alatti állásfoglalásban foglaltakat is figyelembe véve a rendelkezést mellőzte azzal, hogy a perköltség viseléséről az ügyet befejező érdemi ítéletében határoz.

A részítéletben szereplő teljesítési határidők a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapulnak.

D e b r e c e n, 2009. évi június hó 17. napján

.....s.k.
b í r ó

II.

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.738/2009/11. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a dr. Lindner Andrea ügyvéd ügyintézője mellett a dr. Csabai és Társai Ügyvédi Iroda (1126 Budapest, Tartsay Vilmos utca 4.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek, a dr. K. S. jogtanácsos (címe) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen szerzői jog megsértése miatt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6.P.21.474/2008/47. számú részítélete ellen az alperes részéről 52. sorszám alatt előterjesztett és 57., illetőleg 62. sorszám alatt indokolt fellebbezés, valamint az ide egyesített Pf.I.20.739/2009. számú perben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6.P.21.474/2008/59. számú kiegészítő részítélete ellen az alperes részéről 60. sorszám alatt előterjesztett és 61. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - a 2010. június hó 10. napján megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített részítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 112 500 (száz-tizenkétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes a „h.hu” internetes portálon elérhető internetes adatbázis előállítója és fenntartója. Az adatbázis használt állapotú gépjárművek szöveges és képes adásvételi hirdetéseit tartalmazza, míg a honlapon elérhetőek az egyes gépjárműveknek az azokat jellemző technikai szempontok szerinti keresését lehetővé tévő elektronikus űrlapok. Az adatbázis több mint 100 000 fényképes adásvételi hirdetést tartalmaz.

Az alperes 2008. első félévében kialakította azt a gyakorlatot, hogy a felperesi adatbázisban közzétett hirdetéseket elektronikus úton kimásolta, és közzétette az általa fenntartott „t.hu” internetes oldalon. Utóbb a hirdetések feltűntek az alperes által létrehozott „b.t.hu” teszt honlapon is. Az alperes az előzőekben körülírt másolást és közzétételt a felperes hozzájárulása nélkül, 2008. szeptember hó 10. napját követően pedig a felperes kifejezett tiltakozása ellenére végezte. A kimásolás legalább tízezres nagyságrendű hirdetésállományt érintett.

A felperes a saját adatbázisában szereplő hirdetések fényképeit a fényképek középső területén elhelyezett „h.hu” elektronikus vízjellel látta el, mely a fényképeken az átmásolást követően is fennmaradt, és ami ily módon lehetővé tette az alperes által végzett kimásolás feltárását és az általa megvalósított jogsértés elleni fellépést. Az alperes a kimásolástól eltöltő bírósági ideiglenes intézkedés meghozatalát követően a saját portáljain közzétett hirdetések fényképeinek azon területét, amelyeken a felperesi hirdetések fényképein a „h.hu” vízjel szerepelt, előbb az „eladó” felirat, majd más tartalmú szöveg ráhelyezésével eltakarta, ezáltal a kimásolt hirdetések darabszáma, valamint a kimásolás folytatása, illetve abbahagyása nem ellenőrizhető.

A felperes a részítélettel elbírált - többször módosított - keresetében kérte

- a gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogainak megsértése miatti szankciót alkalmazni;
- az adatbázishoz fűződő jogainak megsértése miatti szankciók alkalmazása körében
 - o az adatbázishoz fűződő jogai megsértésének megállapítását,
 - o az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására és eltiltását a jövőre nézve a további jogsértéstől,
 - o az alperes kötelezését a jogsértő tartalmak 15 napon belül történő eltávolítására a saját portáljairól,
- az Sztj. 95. §-ában rögzített szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés megkerülésének szankciójaként
 - o annak megállapítását, hogy az alperes jogsértést valósít meg a portáljain közzétett gépjárműhirdetések fényképeinek azon területén, melyeken a felperes a „h.hu” elektronikus vízjel feltünteti, bármely tábla, felirat vagy jel elhelyezésével,
 - o az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására és eltiltását a további jogsértéstől,
 - o az alperes kötelezését a fényképeken alkalmazott „h.hu” felirat területéről az alperes által elhelyezett táblák, feliratok és jelek eltávolítására.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 47. sorszám alatt meghozott részítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes adatbázishoz fűződő jogait a felperes által fenntartott „h.hu” internetes portálon elérhető adatbázis tartalmából gépjárműhirdetések alperes által fenntartott internetes portálokra történő átmásolásával.

Kötelezte ezért az alperest a jogsértés abbahagyására, és a jövőre vonatkozóan eltiltotta őt a további jogsértéstől, valamint kötelezte arra, hogy 15 napon belül az alperes által fenntartott internetes portálokról távolítsa el mindazon tartalmakat, melyek eredetileg a felperes által fenntartott „h.hu” internetes portálon elérhető adatbázis részét képezték.

Megállapította, hogy az alperes a szerzői jog védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés megkerülését, mint jogsértést valósította meg azzal, hogy az általa fenntartott internetes portáloknak a felperes által fenntartott „h.hu” internetes portálon elérhető adatbázisból átvett gépjárműhirdetéseinek azon területét, melyeken eredetileg a „h.hu” vízjel volt elhelyezve, előbb az „eladó”, utóbb más tartalmú tábla, felirat elhelyezésével eltakarta. Kötelezte az

alperest a fenti jogsértés abbahagyására, és eltiltotta őt a jövőre vonatkozó további jogsértéstől, egyben kötelezte arra, hogy 15 napon belül az általa fenntartott internetes portálokon elhelyezett gépjárműhirdetések azon területéről, mely területen a „h.hu” internetes portálon elérhető adatbázis gépjárműhirdetésein a „h.hu” felirat szerepel, valamennyi tábla, felirat, vagy jel elhelyezését szüntesse meg.

Az elsőfokú bíróság a felperes gyűjteményes műhöz fűződő szerzői jogok megsértésére alapított kereseti kérelmét elutasította.

Határozatának indokolása szerint annak bizonyítása a felperest terhelte, hogy az adatbázisa, mint gyűjtemény tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű, ezt azonban bizonyítani nem tudta, amire tekintettel utasította el ezt a kereseti kérelmet.

Az nem képezte a vita tárgyát, hogy a felperes adatbázisa jogi értelemben az Szjt. 60/A. §-ának (1) bekezdése szerinti adatbázisnak minősül.

Az Szjt. 84/A. §-ának (5) bekezdésében szereplő ráfordítás körében értékelhető az emberi, a műszaki és a pénzügyi ráfordítás egyaránt. E körben a felperes az őt terhelő bizonyítási tehernek megfelelően a jelentős ráfordítások tényét bizonyította. Az adott adatbázist megjelenítő portál folyamatos fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges 15 db szerverből álló szerverpark és annak több millió forintos műszaki értéke, valamint az adatbázis folyamatos fenntartásához és üzemeltetéséhez alkalmazott 15 fő munkavállaló emberi munkaidő és energia ráfordítása, valamint a felperes oldaláról ennek finanszírozása önmagában megállapíthatóvá tette a jelentős ráfordítás tényét. E körben külön utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperesi adatbázis fenntartása, folyamatos frissítése profitorientált tevékenység, ami miatt különös érdeke fűződik ahhoz, hogy magát az adatbázist senki ne másolhassa és hasznosíthassa a hozzájárulása nélkül, és különösen ne másolhassa és hasznosíthassa a neki konkurenciát teremtő, ezáltal egyértelműen a gazdasági érdekei ellen ható módon. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperesi másolás legalább 10 000 db hirdetést érintett, de a rendszeresen folytatott másolás miatt a felperest az adatbázishoz fűződő jogok védelme akkor is megilletné, ha a másolás jelentéktelen részt érintett volna.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes által a fényképeken alkalmazott „h.hu” elektronikus vízjel a felperes adatbázishoz fűződő jogai védelmére szolgáló hatásos műszaki intézkedés, lehetőséget biztosít ugyanis a jogosulatlan felhasználások ellenőrzésére, kiszűrésére, ezáltal megelőzésére. Az alperes annak biztos tudatában takarta el a saját adatbázisában megjelenő hirdetéseken a felperesi vízjel területét minden egyes fényképen előbb az „eladó”, utóbb más felirat elhelyezésével, hogy ezen magatartásával lehetetlenné tette a kimásolás folytatásának ellenőrzését, valamint a kimásolás mértékének megállapítását.

Az Szjt. 94. §-ának (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság a felperes részítélettel elbírált és alaposnak minősülő kereseti kérelmei tárgyában a rendelkező részben foglaltak szerint határozott azzal, hogy a perköltségviselés körében a PK. 154. számú állásfoglalásra figyelemmel mellőzte a rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság az 59. sorszám alatt meghozott kiegészítő részítéletében a 47. sorszám alatt meghozott részítélete rendelkező részének első bekezdését kiegészítette az „és azokat az

alperes által fenntartott internetes portálokon megjelenítette" szövegrésszel.

Az elsőfokú bíróság részítélete és az ide egyesített Pf.I.20.739/2009. számú ügy tárgyát képező kiegészítő részítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezéseket, amelyekben a részítelelet és a kiegészítő részítelelet megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását, vagylagosan pedig a részítelelet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítása mellett.

Fellebbezése indokaként az alperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy szakértői vélemény beszerzése lett volna indokolt annak tisztázására, miszerint a felperes adatbázisa sui generis védelemben részesülhet-e. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az erre irányuló alperesi indítvány mellőzését a részíteleletben nem indokolta. Az alperes annak megítélését szintén szakkérdésnek tekintette, hogy a felperes ráfordítása jelentősnek tekinthető-e, egyben vitatta az elsőfokú bíróság erre vonatkozó megállapítását viszonyítási alap hiányában. Ugyancsak szakértői bizonyítás körébe tartozik az alperes álláspontja szerint a kimásolt hirdetések mennyiségének és jelentőségének a megállapítása, arra is figyelemmel, hogy sok hirdető közvetlenül töltötte fel a hirdetését az alperes adatbázisába. Állítása szerint a tevékenységével nemhogy kárt nem okozott a felperesnek, hanem éppen az ő érdekét szolgálta azzal, hogy a felperes elektronikus vízjelét tartalmazó fényképek saját honlapján való közzétételével a felperes honlapjának a publicitását növelte. Ez utóbbival, nevezetesen az elektronikus vízjellel összefüggésben vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy az műszaki intézkedésnek, ezen belül is hatásosnak lenne tekintendő, valamint azt is, hogy az a kimásolást meg tudná akadályozni, illetve meg tudná előzni. Az alperes a kiegészítő részítelelet tekintetében a fellebbezését arra alapozta, hogy abban a részben a felperes oldaláról kereseti kérelem sem került előterjesztésre, ezért arról az elsőfokú bíróságnak sem lett volna szabad rendelkeznie.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében tartalma szerint a részítelelet és a kiegészítő részítelelet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a bíróság kompetenciájába tartozik annak eldöntése, hogy a felperesi adatbázis sui generis védelemben részesíthető-e; ezzel összefüggésben az alperes a Pp. 235. §-ában írtak miatt utóbb már nem kérhet szakértői bizonyítást. Az alperesi honlap látogatóinak a száma 12 000-ről 60 000-re nőtt, amely ötszázszoros (sic!) növekedés a felperesi hirdetések másolása miatt következett be, ezért emiatt sem tekinthető jelentéktelennek a másolás; e vonatkozásban az internet sajátosságai, valamint a manipuláció lehetősége miatt nem is lehet megnyugtató szakvéleményt beszerezni.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság kiegészített részíteleletének a felperes keresetét részben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s az abból levont, helyes jogi indokolással alátámasztott következtetéseivel is mindenben egyetért az ítélet tábla, csupán az alperes fellebbezésében foglaltak miatt jegyzi meg az alábbiakat.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen azt sérelmezte, hogy a felperesi adatbázis önálló jogi védelemben részesíthető jellege, valamint a ráfordítás jelentős voltának a megítélése különleges szakértelmet, ezáltal szakértői bizonyítást igénylő kérdések voltak. Az adatbázis tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével vagy megjelenítésével összefüggő ráfordítás jelentős voltának megítélése az alperes álláspontjával szemben nem szakkérdés, hanem annak eldöntése a bíróság kompetenciájába tartozott, aminek megállapítása esetén az Szjt. 84/A. §-

ának (1)-(3) bekezdéseiben szabályozott jogok az adatbázis előállítóját ezen körülménynél fogva megilletik, tehát ez utóbbi - az ún. önálló jogi védelem - megléte végképp nem tekinthető szakkérdésnek.

A ráfordítás jelentőségének megítélésénél irányadó szempontokat a Szerzői Jogi Szakértő Testület az alperes megkeresése alapján elkészített, és általa is becsatolt SzJSZT-x/y/1. számú szakértői véleményben általános jelleggel megadta, az ennek során figyelembe vehető ráfordításokat felsorolta. Ezeket a felperes az elbíráláshoz szükséges mértékben és módon bizonyította is csatolva a munkaszerződéseket, valamint 2001. évtől kezdődően a mérlegeit és az éves beszámolóit. A rendelkezésre álló cégkivonatból megállapíthatóan a felperes főtevékenysége a reklámügynöki tevékenység, amely - 7311. TEAOR szám alatti - szakágazat felöleli a hirdetési szolgáltatás teljes skáláját, így magát a jelen per tárgyát képező tevékenységet is. Ehhez kapcsolódóan az elsőfokú bíróság tételesen rögzítette a felperesi tevékenység folytatásához használt személyi és tárgyi eszközöket, amelyek volumene a felperes által az elsőfokú bíróság előtt 30. sorszám alatt becsatolt egyszerűsített éves beszámolóból is megítélhető volt, így pl. 2008. évben a tárgyi eszközök értéke a

45 millió forintot, az anyagjellegű ráfordítások a 61 millió forintot, míg a személyi jellegű ráfordítások a 126 millió forintot meghaladták. Az elsőfokú bíróság ezen adatok birtokában a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörénél fogva eljárva helytállóan állapította meg, hogy a felperesnek a perbeli adatbázissal kapcsolatos ráfordításai jelentősnek tekintendők, miáltal az őt, mint az adatbázis előállítóját megilletik az Szjt. 84/A. §-ának (1)-(3) bekezdéseiben szabályozott jogok.

Az alperes fellebbezésében a figyelembe vehető ráfordításokkal kapcsolatban elfoglalt állásponttal összefüggésben rámutat az ítéletábra arra, hogy az Szjt. 84/A. §-ának (5) bekezdése - összhangban az Európai Parlament és a Tanács adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK (1996. március 11.) Irányelvvel - meghatározza, mely ráfordításoknak van jelentőségük az önálló jogi védelem szempontjából; ezek az adatbázis tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével vagy megjelenítésével összefüggő ráfordítások.

Az Európai Bíróság alperes által is hivatkozott C-444/02. számú ügyben hozott döntésében kifejtettek egész pontosan a következőket tartalmazzák: „39. ...az irányelv célja az „adattároló” és az „adatfeldolgozó” rendszerekbe történő befektetések ösztönzése és védelme, amelyek hozzájárulnak az információs piac kiépüléséhez az évente előállított és feldolgozott adatok mennyiségének valamennyi tevékenységi ágban történő gyorsuló növekedése által jellemzett összefüggésben. Ebből következik, hogy valamely adatbázis tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével, illetve előállításával kapcsolatos ráfordítás fogalmát általános jelleggel az említett adatbázis mint olyan létrehozására felhasznált ráfordításként kell értelmezni. 40.

Ezen összefüggésben az adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordítás fogalmát akként kell értelmezni, mint amely a meglévő önálló tartalmi elemek keresésére és az említett adatbázisban történő összegyűjtésére felhasznált pénzeszközök leírására szolgál, kivéve azon pénzeszközöket, amelyeket ezen önálló tartalmi elemek létrehozására használtak fel. Az irányelv által bevezetett sui generis jog biztosította védelem célja valójában a meglévő információtároló és információ-feldolgozó rendszerek létrehozásának ösztönzése, nem pedig a későbbiekben valamely adatbázisban összegyűjthető tartalmi elemek létrehozásának ösztönzése.” Az elsőfokú bíróság a most idézettekre is figyelemmel - amellyel teljes mértékben összhangban

foglalt állást a Szerzői Jogi Szakértő Testület is - helyesen járt el a ráfordítások jelentősége szempontjából értékelhető költségek körének meghatározása során, ezért abból az alperes által megjelölt elemeket kirekeszteni nem indokolt.

Annak megállapítása, hogy az alperes által végzett kimásolás a felperes adatbázisának jelentős részét érintette-e, ma már szakértői eszközökkel nem lehetséges, miként erre a felperes is hivatkozott és miként ezt a D. Városi Bíróság előtt a ..Vh.../2009. számú eljárásban beszerzett szakvélemény is alátámasztja, ám ennek két okból sem volt jelentősége. Elsőként azért, mert maga az alperes nyilatkozott úgy az elsőfokú eljárás során a 16. sorszám alatt előterjesztett iratában, hogy bár pontos adatot nem tud szolgáltatni, de az alperesi portálon található hirdetések 1/6 része az „átvett” hirdetés, ami tekintettel a korabeli hirdetések számára - ez akkor aktuálisan 50 000 darab volt, jelenleg pedig 120 000 darab -, önmagában emiatt jelentősnek tekintendő (8 333 darab elismerten kimásolt hirdetés). A másik ok pedig az, hogy az Szjt. 84/A. §-ának (3) bekezdése az adatbázis jelentéktelen részének hozzájárulás nélküli kimásolását is tiltja, ha ez egyrészt ismételt és rendszeresen történik, másrészt pedig sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit. A kimásolás rendszeres voltát maga az alperes sem vitatta, sőt, azt egyenesen a nála kialakult gyakorlatként jellemezte az előbb említett 16. sorszám alatti iratában, márpedig a gyakorlat egy adott tevékenység - jelen esetben a kimásolás - sorozatos végzését jelenti a szó ebbéli értelmében. A másik feltétel, azaz a felperes jogos érdekeinek károsítása önmagában következik abból, hogy a kimásolást a vele szemben versenyhelyzetben lévő, azonos üzleti profillal rendelkező alperes végezte, amely tevékenységnek a célja nyilvánvalóan az adott piaci szegmensben elfoglalt pozíció erősítése volt, s ez a versenytársak, így különösen az adatbázist létrehozó felperes gazdasági érdekei ellen hatott.

Az elektronikus vízjel alkalmazása egyértelműen az Szjt. 95. §-ának (3) bekezdése szerinti műszaki megoldásnak minősül, mint rendeltetésszerű működése révén a szerzői jog jogosultja által nem engedélyezett cselekményeket megelőzni, illetve megakadályozni hivatott módszer.

Ennek hatásosságát - a mű felhasználásának ellenőrzését lehetővé tévő átalakítást - éppen a jelen per igazolja a legjobban, hiszen a felperes által alkalmazott védelem tette lehetővé az alperes részéről folytatott jogsértő gyakorlat feltárását és az azzal szembeni - eredményesnek bizonyult - fellépést. Emiatt ebben a kérdésben sem volt szükség szakértői bizonyításra, hiszen annak megválaszolása nem igényelt olyan különleges szakértelmet, amivel a bíróság maga nem rendelkezett volna.

A kiegészítő részítélet elleni fellebbezéssel összefüggésben az ítélet tábla a felperes keresetének a 28. sorszám alatti kiterjesztését tartalmazó irat 4. pontjában írtakra utal vissza, ami pontosan tartalmazza az alperes részéről tanúsított, és a felperes által kifogásolt magatartásokat, nevezetesen az adatbázis kimásolását és annak „a nyilvánosság számára saját honlapján történő nyilvánosság biztosítását”. Erre figyelemmel nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ában rögzített kereseti kérelemhez kötöttség elvét, amikor a felperes kérelmének megfelelően a részítéletét kiegészítette.

A leírtakra tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság kiegészített részítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - lényegében helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Az ítélet tábla „a perköltségről való rendelkezésről a fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban,

ha a bíróság az ügyben részítélettel vagy közbenső ítélettel határoz" címmel kiadott 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény 1. pontja szerint rendelkezett a véglegesen elbírált kérdések vonatkozásában a perköltség viseléséről, és ezt tette az elsőfokú perköltségre is kiterjedően figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a kiegészített részítéletét még ezen PK véleményt megelőzően hozta meg.

Az alperes az elsőfokú eljárásban nagyobb részben, míg a fellebbezési eljárásban teljes egészében pervesztes lett, ezért ő a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése értelmében elsőfokú, valamint a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint másodfokú perköltséget köteles fizetni a felperes javára, az előbbi esetén mindenekelőtt arra figyelemmel, hogy a részítélettel elbírált három kereseti kérelem közül öt kettőben marasztalta az elsőfokú bíróság. A perköltség összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (1) bekezdésében írtakkal ellentétben nem a felperes és a megbízója közötti díjmegállapodás, hanem ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben, továbbá a fellebbezési eljárásban az (5) bekezdésre is figyelemmel állapította meg, a rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján általános forgalmi adóval növelten. A díj mérséklését mindenekelőtt az indokolta, hogy a felperes jogi képviselője a 2009. június hó 11. napi állapot szerint már bruttó 5 310 900 Ft ügyvédi munkadíj iránti igényt érvényesített, ami a per tárgyához és a kifejtett tevékenységhez képest rendkívül eltúlzott volt. Emellett az ítéletábra figyelemmel volt arra, hogy egyrészt a felperes által érvényesített kereseti kérelmeknek csupán egy része került véglegesen elbírálásra a jelen részítélettel, ezért a megállapított perköltség alapját is csak ezek képezhették, másrészt a felperes a keresetét nem egységesen érvényesítette, hanem azt számos beadványában sorozatosan módosította, önmagának felesleges munkát okozva, míg harmadrészt a felperes által érvényesített költségek közül néhány nem is a jelen perben érvényesíthető, így vannak a felszámolt költségek között a végrehajtási eljárásra tartozók, vagy a per tárgyát jelenleg nem is képező igénnyel (pl. „ah.hu” domain névvel) összefüggő tételek.

A teljesítési határidőt az ítéletábra a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésében írtaknak megfelelően határozta meg.

Debrecen, 2010. június hó 10. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -